

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení diplomanta: **Pavel Jauker, Bc.**

Název diplomové práce: **Modelování sociální situace domácností v Čechách a na Slovensku**

Volba tématu:	1. Aktuální, málo frekventované téma práce
	2. <u>Aktuální, časté téma práce</u>
	3. Neaktuální téma práce
	4. Nevhodně zvolené téma
Cíl práce a jeho naplnění:	1. <u>Vhodně zvolený cíl, který byl naplněn</u>
	2. Vhodně zvolený cíl, který byl částečně naplněn
	3. Vhodně zvolený cíl, který nebyl naplněn
	4. Nevhodně zvolený cíl
Struktura práce:	1. <u>Pro dané téma velmi vhodná</u>
	2. Pro dané téma částečně vhodná
	3. Pro dané téma nevhodná
Práce s literaturou:	1. Vynikající, použity dosud neběžné prameny
	2. <u>Velmi dobrá, použity nejnovější dostupné prameny</u>
	3. Dobrá, použity běžně dostupné prameny
	4. Slabá, použity zastaralé prameny
	5. Nevyhovující – použito málo zastaralé literatury
Vybavení práce tabulkami, grafy, přílohami:	1. <u>Výborné</u>
	2. Velmi dobré, funkční
	3. Dobré – jen částečně odpovídá nutnému doplnění textu
	4. Nedostačující
Přínosy DP:	1. Originální, inspirativní názory
	2. <u>Ne zcela běžné názory, které jsou inspirativní</u>
	3. Málo vlastních názorů nebo nedostatečně argumentačně podložené
	4. Vlastní názor chybí
Uplatnění DP v praxi a ve výuce:	1. Práci lze výborně uplatnit v praxi
	2. <u>Práci lze částečně uplatnit v praxi</u>
	3. Práci lze výborně uplatnit ve výuce nebo výzkumu
	4. Práci lze částečně uplatnit ve výuce nebo výzkumu
	3. Práce nelze v podstatě využít ani v praxi, při výuce nebo výzkumu
Grafická stránka:	1. <u>Výborná</u>
	2. Velmi dobrá
	3. Dobrá
	4. Nevyhovující
Jazyková stránka	1. Stylistika: a) <u>Výborná</u> b) Dobrá c) Nevyhovující
	2. Gramatika: a) <u>Výborná</u> b) Dobrá c) Nevyhovující

- Zásadní připomínky k DP:
1. **nemám**
  2. mám tyto:

Další hodnocení:

Předložená diplomová práce se zaměřuje na modelování sociální situace domácností v Čechách a na Slovensku. Sociální situace v širším pojetí představuje souhrn všech životních podmínek, a to jak hmotných, tak společenských, a proto se dá kvantifikovat jen velmi obtížně. Z tohoto důvodu se diplomant při své statistické analýze životní úrovně zaměřil pouze na měřitelnou složku životní úrovně, která bývá nejčastěji popisována prostřednictvím příjmů obyvatel.

Jedná se o aktuální a často diskutovanou problematiku, neboť porevoluční reforma českého a slovenského hospodářství s sebou přinesla mnohým lidem finanční potíže, některým dokonce chudobu. To udělalo z otázky nerovnosti příjmů a tedy i životní úrovně velmi citlivé téma. Nejnižší příjmy jsou sice zabezpečeny zavedením minimální mzdy, ale čím dál tím více rostou nejvyšší příjmy, což je způsobeno možností soukromého podnikání a přílivem silných zahraničních firem a jejich kapitálu. Privatizace, restituce a soukromé podnikání tyto sociální rozdíly ještě více zvýraznilo. Hospodářská transformace s sebou nepřinesla pouze nerovnosti v rozdělování důchodů. V počátcích docházelo také k poklesu reálných příjmů, což bylo zapříčiněno uvolněním cen. Tento stav trval však jen krátkou dobu a již od roku 1992 začaly mzdy opět růst rychleji než inflace.

V roce 1993 se bývalé Československo rozdělilo na dva samostatné státy – Českou a Slovenskou republiku, což znamenalo vznik dvou nových a nezávislých ekonomik a postupné odlišování příjmů, a tedy i životní úrovně obyvatel v jednotlivých státech. Předložená práce se proto zaměřuje mj. také na porovnání životní úrovně českých a slovenských domácností z různých sociálně-ekonomických a časově prostorových hledisek

Diplomová práce je rozdělena do dvou částí – teoretické a praktické. Teoretická část obsahuje jednak veškerou použitou statistickou teorii a jednak přehledný popis sociální situace občanů po roce 1989.

V praktické části se diplomant věnuje hledání vhodných pravděpodobnostních modelů příjmových rozdělení pro jednotlivé sociální skupiny i pro obyvatelstvo jako celek. K tomuto účelu byly v práci použity tři teoretické modely – dvouparametrické gamma rozdělení, dvouparametrické Parettovo rozdělení a tříparametrické logaritmicko-normální rozdělení. Pro nalezení vhodného modelu byly využity hodnoty distribuční funkce i hodnoty kvantilové funkce. Kvantily byly využívány zejména při zjišťování vhodnosti modelu pomocí Q-Q grafů. Před samotným hledáním vhodných teoretických modelů byla provedena důkladná analýza empirického rozdělení příjmů. V této analýze byly použity méně známé kvantilové grafy a charakteristiky, které přinesly zajímavé výsledky. Ukázalo se, že jak u celkových příjmů domácností, tak u příjmů přepočtených na jednoho člena domácnosti v obou zemích má empirické rozdělení velmi krátký levý konec oproti konci pravému. Krátký levý konec lze zdůvodnit minimální výší mzdy a sociálními příspěvky státu osobám v těžké sociální situaci. Pravý kraj je velmi dlouhý a v jeho samotném konci jsou velké diference. Přitom do budoucna lze očekávat zvyšování diference mezd a tudíž i prodlužování pravého konce, což může mít za následek další zvyšování neshody empirického rozdělení s vhodnými pravděpodobnostními modely, a to především na jeho pravém okraji.

Na základě relativních ukazatelů jsou pak porovnávány některé údaje získané za Českou a Slovenskou republiku. Porovnávání je prováděno pouze tam, kde může mít dostatečnou vypovídací schopnost. Problém porovnávání tkví v různých měnách, kupních silách a také v různých letech, v nichž byla získána vstupní data ze dvou statistických šetření provedených Českým a Slovenským statistickým úřadem (Mikrocensus a SILC).

Látka je zpracována přehledně a rovněž po stránce stylistické je práce na výborné úrovni a je prakticky bez gramatických chyb. Textová část je doplněna velkým množstvím tabulek a grafů. Pro výpočty a pro zobrazování tabulek a grafů byl v práci využit snadno dostupný tabulkový procesor MS Excel. Pro odhad parametrů teoretických modelů byl použit program Statgraphics for Windows, který využívá metodu maximální věrohodnosti a umožňuje tak získat kvalitní výsledky.

Cíl diplomové práce – tj. modelování sociální situace domácností v Čechách a na Slovensku – byl podle mého názoru splněn. Celkově se jedná o diplomovou práci na velmi dobré úrovni.

Předložená diplomová práce splňuje základní požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě:

1. **ano**
2. ne

- Navrhovaná klasifikace:
1. **výborně**
  2. výborně nebo velmi dobře dle ústní obhajoby
  3. velmi dobře
  4. velmi dobře nebo dobře dle ústní obhajoby
  5. dobře
  6. dobře nebo nevyhověl dle ústní obhajoby
  7. nevyhověl

Otázky k ústní obhajobě práce:

1. Které kvantilové metody byly v práci použity a k jakým výsledkům jste při analýze rozdělení příjmů českých a slovenských domácností dospěl? Jaké jsou přednosti a nedostatky těchto metod?
2. Která teoretická rozdělení se při modelování příjmů v Čechách a na Slovensku osvědčila? Byly zjištěny významné odlišnosti mezi výsledky modelování příjmových rozdělení v obou státech?

Datum: 26. května 2008

Podpis vedoucího DP